

Disputatio juridica quadragesima-secunda, de legatis & fideicommissis, ad Lib. 30. 31. & 32. Pandectar.

<https://hdl.handle.net/1874/341237>

DISPUTATIO JURIDICA
 QUADRAGESIMA-SECUNDA,
 DE
 LEGATIS & FIDEICOMMISSIS,

^{A. D.}
 Lib. 30. 31. & 32. Pandectar.

QUAM

FAVENTE DEO OPT. MAX.

SUB PRÆSIDIO

Clarissimi Consultissemique Viri,

D. CYPRIANI REGNERI ab OOSTERGA,

J.U.D. nec non ejusdem Facult. in Illustri Traject. Acad.

Professoris Pandect. & p. t. Rectoris Magnifici.

publicè defendere conabitur

JOHANNES AB E. W. YCK, Ultrajectinus.

Ad diem 12. Novemb. horâ locoque solitis.

TRAJECTI AD RHENUM,
 TYPIS Gisberti à Zijll, & Theodori ab Ackersdijck,

clō. lo. c. li.

Reverendo, spectabili, ac prudenti Viro

D. HARMANNO AB EWYCK,
rerum maritimarum in collegio Amstelo-
damensi præfecto nominato, collegii S.
Mariæ apud Ultrajectinos Canonico, aggre-
risque Leccæ Achicuratori delegato, paren-
ti suo venerando, omni honore, observan-
tiâ & obsequio semper colendo ac profe-
quendo.

NEC NON

Nobili viro juveni,

D. GUILHELMO VANDER MEULEN,
amico meo integerrimo & studiorum juri-
dicorum commilitoni gratissimo,

AC

Doctissimo, consultissimoque viro

D. PETRO ARNOUITS, J. U. D.
& in curia hac Provinciali Advocato dig-
nissimo cognato meo.

Hæc studiorum juridicorum meorum primitias.

D. D. D:

JOHANNES AB EWYCK,

Respond.

DISPUTATIO JURIDICA
 QUADRAGESIMA-SECUNDA,
 DE
 LEGATIS & FIDEICOMMISSIS,
 AD

Lib. 30. 31. & 32. Pandectar.

THESIS I.

AD L. 1. Lib. 30. quæritur, an *d. l.* à Triboniano interpolata sit, an vero intelligi possit de adæquatione, quæ tempore Ulpiani facta est & sic conciliari cum *l. 1. & 2. c. Comm. de legat.*? Sed quum jure novo res extra controversiam sit *d. l. 2.* istiusmodi quæstiones viro cardato indignæ videntur. Quæstio, an dicta legatorum & fideicommissorum adæquatio ad libertates extendi possit, præterquam quod usu destituatur, decisa videri potest in *not. nostr. ad §. 2. Inst. h. t.* ubi sensus adæquationis & differentia legatorum & fideicommissorum satis aperte indicatur. Adde *Treutl. vol. 2. disp. 13. thes. 1. & ibi Bacchoy. Zaf. & Busf. ad d. l. 1.*

Ad *l. 4.* quæritur, an *pr. d. l.* procedat, licet constet, testatorem sub appellatione vestis comprehendere voluisse suppellectilem? *Neg. l. non alit. 69. pr. de leg. 3. l. cum de lanion. 18. §. 3. in fin. de instruct. & instrum. leg. Diss. Accurs. quem sequitur Zaf. hic.*

II.

Ad *l. 6.* quæritur, an olim propter legatum sinendi modo relictum actio competierit? Sed itidem putide, quum hoc jure novo notissimum sit, ipso *Bacchoy. d. l.* fatente, qui tamen sæpe in istius modi notis & abrogatis, ut *Treutl.* perstringat occupatissimus est. Næ si jus novum iniquitate laborat, haud ablonans labor videtur, qui tunc in juris veteris excussione

impeditur. An & quomodo *d. l. 6.* conveniat cum *l. Scribit. 34. §. fin. de aur. & arg. leg.* vide apud *Cujac. 2. obs. 39. Busf. ad d. l. 6.*

Ad l. 7. queritur, an & quomodo *d. l.* in concordiam redigenda sit cum *l. Titia. 34. §. Lucia 2. de leg. 2.* Sed frustra, quum de servis questio sit, quæ nec filiis applicari potest, quod hodie sibi adquirant. Si tamen præter solutiones *Cujacii, Arumæi, Aliorumque,* novam audire lubet, dico in *d. §. 2.* fideicommissum ideo ipso jure non amissum esse, quod nec subtili jure repudiari potuit. Nam quidquid servo relictum est, domino ejus invito obyvenit, ut dixi ad *§. 3. Inst. per quas pers. cuique adq.* An Abbas sine consensu capituli hereditatem vel legatum monacho relictum repudiare possit, vide apud *Zaf. ad. d. l. 7. & Canonist. ad c. 1. & 2. de reb. Eccles. non alien.* An legatum defuncto relictum heres ejus in prejudicium alterius repudiare possit, vide apud *Fachin. 6. c. 83.*

III.

Ad l. 8. queritur, an legato fundo communi pars postea a socio redempta legatario cedat? *Aff: d. pr. & l. si Stat. 14. & l. Ped. 32. de aur. arg. leg. Diff. Gloss. & DD. comm. teste Zaf. hic. & ad l. 5. h. t.*

Ad l. 9. queritur, an *d. l.* negative concipienda sit? *Neg: l. serv. 98. eod. Diff. Haloand. hic* Quomodo porro *ad d. l. 9.* distinguendum sit, vide in *disp. nostr. ad §. 4. Inst. h. t. Diff. vide ibid. & apud Zaf. hic. Bacchov. ad Treutl. thes. 4. lit. a.*

Ad l. 11. queritur, de difficili *d. l.* sensu, sed frustra, quum tota difficultas versetur circa patriam potestatem, quæ apud *Belgas* cessat. Vide tamen, si lubet, *Iason. Zaf. Duaren. Arum. ad d. l. 11. Fachin. 5. c. 65.*

Ad l. 16. queritur, an jus accrescendi locum habeat inter verbis conjunctos tantum? Sed cum nos eam questionem jam semel atque iterum ventilavimus ad *§. 8. Inst. h. t. & ad l. 1. 2. & 3. de usus. accresc.* non videtur repetenda, nisi Alius propter illustrem rei materiam aliter videatur. An pars deficientis ad alterum

alterum perveniat jure adcrefcendi, an jure non decrefcendi an jus accrefcendi recte dicatur lege introductum, an definiatur modus &c. vide apud *Treutl. thef. 3. & ibi Bacchov.* Nam nobis dictæ quæftiones faltem in hoc levioris ponderis videntur ut difficiliores excludere poffent: Queritur ergo ad *s. ult. d. l. 16.* an in fideicommiſſo conditionali nati poſt conditionis eventum admittantur, ut concurrant cum iis, qui eventientis conditionis tempore exſtabant, & admiſſi fuere? *Aff: arg. d. s. ult. à contrario ſenſu, & l. ſeq. Diff. vide apud Fachin. 4. c. 88. Buſ. ad d. s. An & quare neceſſarium fuerit, ut in pr. d. l. 17. mentio poſthumę in teſtamento facta fit, fruſtra controvertitur, quum jure novo ſub appellatione filię haud dubie poſthuma comprehendatur. Vide tamen, ſi vacat, Buſ. *Arum. & Zaf. ad. d. l. 17.**

IV.

Ad l. 2 r. queritur, an fructus ex re legata etiam ante aditam hereditatem percepti ad legatarium pertineant? *Aff: arg. d. l. 2 r. perque ea, quæ diximus in diſp. ad s. 20. Inſt. h. r. Diff. vide ibid. & apud Treutl. thef. ult. d. diſp. 13. lit. h. & ibi omnino Bacchov. Fachin. 12. c. 68.*

Ad l. 28. queritur, an *pr. d. l.* abroganda ſit? *Neg: quia ultima voluntas ita interpretanda eſt, ut valeat potius, quam pereat, ſi commoda interpretatione ſalvari poſſit. s. ſiquis. 11. Inſt. h. r. Diff. Autum. cenſ. Gall. ad d. pr. quem ſequitur Groenew. ad id.*

Ad s. 1. d. l. queritur, an d. s. accipi de ſpecie debeat, non de quantitate, & ſic conciliari cum *l. debit. 82. pr. de leg. 2?* Sed fruſtra, quum jure novo debitor ipſam quantitatem debitam creditori legando hypothecam conſtituat *l. 1. & 2. C. comm. de legat.* quoinclinat *Buſ. ad d. l. 2.* Quinimo moribus promiſſor ſpeciei ipſa rei vindicatione ante ejus traditionem conveniri poteſt, ut alibi dixi latius. Adde *nor. noſtr. ad s. 14. Inſt. h. r. Treutl. d. diſp. thef. 4. lit. i. & ibi Bacchov.*

Ad l. 34. s. 3. queritur, an d. s. à Triboniano interpolatus ſit, & tantum locum habeat, quando in eodem teſtamento eadem quantitas bis legata eſt? De priori quæſt. membro non ſum

sollicitus, modo interpolatio iusta sit, de qua tamen dubito propter rationes ab *Arum. ad d. §. & Bacchov. ad Treutl. thes. §. lit. 1.* allegatas. Posterius de jure Rom. affirmo ex *l. Quing. 12. de probat. Diff. vide apud dd. Auct. & Zaf. hic. Ad §. 11. l. 34. & l. 116. §. 1. & similes textus, qui hic in scrupulositate aut iniquitate consistunt, dicam in not. Vide interim Groenevveg. ad dd. §§.*

V.

Ad l. 39. §. 7. queritur an jure Canon. in c. 5. ext. de testam. d. §. recte correctus sit? Neg: per ea, quæ dixi in *disp. ad §. 4. Inst. h. t.* Adde *Bacchov. ad Treutl. d. thes. §. lit. c. Bus. ad d. §. 7.*

Ad §. ult. d. l. queritur, an feudo à Vafallo citra consensum domini legato, saltem æstimatio debeatur? Neg: d. §. ult. Plures rationes & diff. DD. vide in *d. disp. nostr. ad §. 4. Inst. h. t. & apud Bacchov. ad Treutl. d. thes. §. lit. g. Fachin. §. c. 37.*

Ad l. 40. queritur, an rei, quæ alicui relinquitur jure fideicommissi, cujus commercium non habet, æstimatio debeatur? Neg: d. §. ult. l. 39. & §. 4. *Inst. eod.* atque adeo posteriorem particulam negativam expungendam esse in d. l. 40. pro certo, statuendum videtur. Diff. vide apud *Bus. ad d. l. 40. Arum. ad d. §. fin. l. 39. Treutl. d. thes. 4. lit. m. & ibi Bacchov. Ioan. a Sande lib. 4. tit. 4. def. 4.*

Ad l. 41. §. 1. & 2. queritur, an d. §. 2. quatenus de re sibi propria legata loquitur, pugnet cum l. 1. §. ult. de reg. Canon. disputo quod lubet. Vide *Treutl. thes. §. lit. e. & ibi Bacchov.* Ceterum hodie ea, quæ adibus juncta sunt, legari posse, cenfeo cum Autumnno quem sequi ausus non est *Groenevveg. ad d. §. Ratio censure vulgaris est in l. 2. si à parent. quis manumiss. & l. 21. C. mand. junct. l. 12. de R. I.*

Ad l. 47. §. ult. queritur, an ratio in *fin. d. §.* adjecta procedat, licet res legata eodem modo interitura fuisset apud heredem?

Ad

Neg: per ea, quę diximus in *disput. ad §. 16. Inst. h. t. & l. 15. §. ult. de rei vind.* Aut si ita de jure Civili non est, saltem esse debet, ut hic etiam censent *Aut. & Groenevveg. Diss. vide dd. loc.*

VI.

Ad l. 57. queritur, an heres remi obligatam ab ignorante testatore legatam luere teneatur, quando æstimatio rei non excedit quantitatem debiti, pro quo oppignorata est? Neg: *d. l. vers. vel potest aliquid & c.* à contrario sensu. Diff. vide apud *Fachin. 12. c. 34.*

Ad l. 71. pr. queritur, an legatum fundi in genere valeat? Aff: per ea quę scripsi in *disp. ad §. 22. Inst. h. t.* Diff. vide *ibid.* mores apud *Groenevveg. hic.*

Ad §. ult. d. l. queritur, an jure novo jus emphyteuticum legari prohibitum sit, atque adeo *d. §. ult. correctus per l. ult. C. de jure emphyt.* Neg: per ea, quę dixi in *disp. ad §. 3. Inst. de locat. & tit. D. si ager. vectig. per.* An & quando pater uni ex liberis legare possit *disputo ad §. 4. Inst. h. t. thes. 8:* Vide *Treutl. d. thes. §. lit. h. & ibi Bacchov. Fachin. 6. c. 63.*

Ad l. 74. queritur, an legata etiam nominatim ab instituto herede relicta intelligantur repetita à substituto? Aff: in casu dubio *d. l.* Nam si testator institutum legato oneravit, multo magis substitutum onerasse præsumitur, qui in amore posterior est, & in locum prioris succedit. Diff. vide apud *Fachin. 5. c. 39. Bus. ad d. l. 74.*

VII.

Ad l. 84. §. 6. queritur, an pater dotem promissam legans filię compensare voluisse censeatur? Neg: nisi dixerit eandem dotem, quam promisi, do lego *d. §. 6. & l. Titia. 34. §. 5.* à contrario sensu *de leg. 2º.* Diff. vide apud *Treutl. disp. 25. vol. 1. thes. 12. & ibi Bacchov.*

Ad l. 114. §. 1. queritur, an fideicommissum in casu *d. §. e-*
tiam

tiam evanescat, quando testator voluit bona in agnatione conservari? Aff: licet liberi absque posteris descesserint. *l. 32. §. 6. leg. 2.* Ratio perspicua est, quia voluntas testatoris in genere fideicommissum introducentis servanda est. *l. 19. de cond. & demonstr.* Diss: vide apud *Fachin. 13. c. 25.* Quis probare debeat, quando questio est de existentia liberorum significavi in *disp. ad l. 2. de probat.* Adde *Fachin. 6. c. 44.*

Ad §. 14. queritur, an fideicommissum resultans ex prohibitione alienationis, juncta causa, quia volo bona conservari in agnatione & familia, restringatur ad terminos substitutionis precedentis? Aff: quia fideicommissa in casu dubio utpote odiosa, extendi non debent. Diss: vide apud *Fachin. 10. c. 19. Ioan. à Sande. lib. 4. tit. 5. def. 20.* An ergo ex prohibitione alienationis, ea clausula adjecta, quia testator voluit bona conservari in agnatione & familia tantum inducitur fideicommissum casu alienationis, non vero absolutum & simplex? Nequaquam, quia ex dicta prohibitione constat de generali voluntate testatoris, quæ servanda est, ut dixi ad §. 13. Diss: vide apud *Fachin. 4. c. 49.* Sed queritur, an in rebus fideicommissis subjectis sequens agnatus excludat fiscum, quando ob proximioris agnati crimen bona ejus publicata sunt? Aff: *l. Peto 69. §. 3. de leg. 2.* Ratio rursus sumitur ex generali & verisimili voluntate testatoris, atque ita in praxi servari testatur *Bus. ad d. §. 14.* Diss: vide apud *Fachin. d. 4. c. 50.*

VIII.

Ad *l. 1. Lib. 31.* queritur, an *pr. d. l.* pugnet cum *l. nonnunq. 52. de condit. & demonstr.* Sed frustra, quum hodie non solum arbitrio extranei, sed etiam ipsius heredis & legatarii legatum relinquere possit, ut dicam, Deo volente, latius in *not. ad l. 43. §. 2. de leg. 1. & ad dd. 11.* Diss: vide apud *Fachin. 5. c. 58. & seq. Atum. ad d. l. 1. Treutl. thes. 6. lit. d. & ibi Bacchov.*

Ad *l. 32. §. 6. q.* an fideicommissum sive alienationis prohibitio extendatur ultra quartum gradum, decimum gradum & centum annos?

Aff:

Aff: *d. §. 6.* cui nulla novella constitutio adversatur, aut adversari potest. *l. 1. C. de SS. Eccles. Diff.* vide apud *Fachin. 4. c. 100.* & *Ioan. à Sande. lib. 4. tit. 4. def. 4.* Sed quinam proximiores in *d. §.* vocati censentur, defuncti an heredis? Aff: prius *d. §. 6.* & *d. l. peto 69. §. 3. eod. l. ult. C. de V. S. Diff.* vide apud *Fachin. 4. c. 85.* *Ioan. à Sande. lib. 4. tit. 5. def. 6.* Sed habetne hic locum jus representationis? Neg: *d. §. 6. & nov. 1. c. 1. & d. l. ult. C. de V. S. nisi ratio commiserationis vel verisimilis voluntas testatoris aliud suadeat. §. 6. Inst. de hered. que ab intest.* *Diff.* vide apud *Fachin. d. lib. 4. c. 84.* *Ioan. à Sande d. lib. 4. tit. 4. def. 2. & 3.* An prohibitus alienare, dotem uxori ex bonis fideicommissis astricctis solvere queat? Item an expresse prohibitus alienare ex causa dotis vel donationis propter nupt. nihilominus alienare possit, vide apud *Fachin. d. lib. 4. c. 47. & 48.* Nam hodie & in abstracto loquendo ne quidem ob dotem constituendam bona restitutioni obnoxia alienari posse, existimo.

IX.

Ad *l. 36.* quaritur, unde dicatur legatum, & an recte definiatur in *§. 1. Inst. h. t.* Sed hæc quæstiones, præterquam quod levioris momenti sunt, excussæ sunt in *disp. ad d. §. 1.* Adde *Trentf. thes. 1. & ibi Bacchov.* An sit legatum, quando testator donavit præsentis & acceptantis, an & ipsa res legata oppignorata censetur, vide in *d. disp. thes. 2. & 4.*

Ad *l. 45. §. 1.* quaritur, an legatarius vel fideicommissarius scienter emens rem sub conditione legatam fideicommissis renunciasse videatur? Negant. *DD. comm. per d. §. 1.* Sed hodie legato sub conditione relicto efficaciter renunciari posse, probavit *ad l. 13. de adq. hered.* Cæterum quum nemo præsumatur, pecunias suas aut jactasse aut donasse, præsertim hodiernis moribus, ut in pluribus juris articulis alibi demonstravi, recte juxta dictam *DD.* opinionem judicatum in Frisia puto. *Diff. Ioan. à Sande. lib. 4. tit. 4. def. 12. Fab. Aliisque,* ut videre est apud *Fachin. 10. c. 52. Zas. ad d. §. 1.*

Ad

Ad l. 76. §. pen. quæritur, an legatum via executiva vel iudicio possessorio persequi liceat? Neg: per ea, quæ dixi in *disp. ad §. 1. & 2. Inst. h. t. Diff. vide ibid. & apud Treutl. thes. 7. lit. e. & ibi Bacchov. Fachin. 5. c. 31. An & quomodo dictæ actiones in d. §. cumulari possint, vide in d. disp. ad §. 2. in fin. thes. 4. Treutl. d. thes. ult. lit. e. Quod in praxi rei vindicatio legatario etiam ante aditam hereditatem competat, maxime si periculum immineat, testatur *Molin. add. ad Alex. 2. conf. 209. Bacchov. ad Treutl. d. thes. 7. lit. g. Adde Fachin. 12. c. 78. 79.**

Ad l. 77. §. 8. quæritur, an & quomodo ob legata evicta heredes sibi invicem teneantur. Sed illa quæstio jam disputata videri potest, *ad tit. de evict. Adde Fachin. 6. c. 68. Bus. ad d. §. 8. Ad d. l. 77. §. pen. quæritur, an legata vel fideicommissa his relinqui possint, qui tempore testamenti vel mortis nondum concepti sunt? Aff: d. §. pen. & l. Titia 85. de condit. & dem. Diff. vide apud Treutl. d. disp. 13. thes. 2. lit. e. & ibi Bacchov.*

Ad l. 80. quæritur, an rei legatæ dominium statim post mortem testatoris in legatarium translatum intelligatur? Aff: *d. l. 80. Diff. vide in disp. ad §. 20. Inst. h. t. An ergo testator legatario concedere potest, ut propria auctoritate possessionem rei legatæ apprehendat? Neg: maxime si heres rem possideat, & eam tradere renuat. l. 176. de R. I. & l. 3. C. de pigu. l. 1. §. 1. quod legat. Sed ipsam rem legatam non amitteret, etiam si sine consensu testatoris eam occupasset, ut dixi ad rit. Inst. de act. vi bon. rapt. Diff. vide apud Treutl. d. thes. 7. lit. b. & ibi Bacchov.*

Ad l. 85. quæritur, an & quando debitum creditori legatum animo compensandi relictum videatur? Sed illa quæstio decisa jam videri potest *ad l. 84. §. 6. d. leg. 1. & ad §. 14. Inst. h. t. Diff. vide ibid. & apud Fachin. 5. c. 33. & duob. seqq.*

Ad l. ult. §. fin. quæritur, an d. §. etiam in particulari fideicommissio procedat, an in fideicommissio pure relicto, an in casu donationis, vide apud *Christin. vol. 1. decis. 227. Bus. ad d. §. & Fachin. 5. c. 28. nam nos d. §. censura dignum iudicamus, quia*

quia iusta ignorantia haud impedire debet, quominus ultima voluntas effectum sentiatur. *l. 5. quem. testam. aper. & l. 1. C. de SS. Eccles.* Item sentit. *Antumn. in cens. Gall. ad d. 5. sed alia ratione metus, quam non probo propter d. ration. nostr.*

X.

Ad l. 1. Lib. 32. quæritur, an saltem miles, qui de statu suo dubitavit, recte legasse intelligatur? Sed frustra, quum hodie etiam paganus de statu suo incertus recte legat, ut dicam latius in *not. ad. d. l. 1. pr.* De milite tamen textus apertus est in *l. 11. §. 1. de testam. mil.* *Diss. Treutl. d. disp. thes. 2. lit. a.*

An idem, quod in *pr. l. 22.* traditur de legato (ut hic disputat. *Busf.*) possit extendi ad clausulam derogatoriam testamento adjectam, dixi ad *tit. de injust. rupt.*

Ad l. 25. §. 1. quæritur, an legatum pauperibus relictum in unum conferri possit? Neg: quamdiu plures existunt. *d. §. 1. junct. l. 12. de testib.* *Diss. vide apud Treutl. d. thes. 2. lit. d. & ibi Bacchov.*

Ad l. 39. §. 1. quæritur, an testamentum sine jussu testatoris conscriptum, sed postea à testatore adprobatum valeat? Aff: *arg. d. §. & maxime nostr. argum.* quibus probamus, voluntatem servandam, de qua sufficienter constat. *Diss. vide apud Busf. ad. d. §.*

Ad l. 41. §. 5. quæritur, an & quando nepotes veniant appellatione *kinderen*, dixi in *not. §. ult. Inst. qui testam. tut.* Vide etiam *Ioan. à Sande. lib. 4. tit. 5. def. 10. & 11. Fachin. §. c. 18.*

Ad l. 52. §. 7. quæritur, an legata taberna vel apotheca ipsa domus vel pars ejus, in qua apotheca posita est, legata videatur? Neg: *d. §.* *Diss. vide in disp. ad §. 21. Inst. h. t.*

Ad l. 79. §. 1. quæritur, an sub legato rerum mobilium contineatur pecunia numerata? Aff: *d. §.* ubi præter regulam sive exemplum exceptio est, quæ regulam confirmat. Quinimo in abstracto loquendo propter generale legatum videtur testator resiliisse à destinatione, qua nummos tanori vel emptioni præ-

prædiorum destinaverat, nisi contrarium appareat & probetur. *arg. l. 68. pr. h. t. Diss. vide apud Treutl. d. thes. 4. lit. g. & ibi Bacchov.*

Ad l. 80. quæritur, an etiam re & verbis simul conjuncti concursu partes faciant? *Aff: d. l. & per ea, quæ dixi ad l. 16. de leg. 1. Diss. vide apud Zas. ad l. 33. de leg. 1. Bus. ad d. l. 80. Arum. ad l. 89. seq.*

Ad l. 89. quæritur, an verbis conjuncti præferantur re conjunctis? *Aff: sive conjunctio in usufructu, sive in proprietate facta sit d. l. 89. Diss. vide apud Treutl. thes. 3. lit. h. & ibi Bacchov. Zoes. ad h. t. num. 50. & seqq.*

Ad l. 101. pr. quæritur, an legatis prædiis testator etiam illud legasse præsumatur, quod ipsi oppignoratum est? *Neg: d. pr. & s. 5. Inst. eod. Diss. vide apud Accurs. Bart. & Arum. hic.*

F I N I S.

